

Nro. 35.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Májusnak 2-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

B é t s.

Felséges Urunk Kegyelmes parantsolatjából,
Alsó Austriára nézve az ide alább meg-irt
örvendetes hirdetmény a' közelebb mult pénteken
adatott ki, melly így következik.

„A' Frantzia Országgal kötött békességnek
praeliminaris czikkelyei már subscribáltattak, az
ellenségeskedések meg szüntek, és a' majdan lejen-
dő békességről való bizodalom maga tellyesedé-
séhez közelebb jutott.”

„Ö Cs. K. Felsége szivének tellyes meg-elé-
gedését fogja abban találni, ha sok erőlködése
által végbe viheti, hogy a' háborúnak végződése

által, az emberi vér ontásnak is vége lesz, és a maga igen kedves, és hiv jobbágyainak ditsőségeket és bóldogságokat illendő, békesség által állandó fundamentumra épitheti; annakokáért az alább írottira bizta ő Felsége, hogy ezt mostan a' Publikum tudtára adja."

„Mint hogy azért mind a' békességnek prae-liminaris czikkelyei, és a' Frantzia ármádiának hátráb való menetele, mind a' Cs. K. hadi seregeknek fekvések miatt minden Alsó Austriát fenyegető veszedelem el enyészett: azt akarja Ő Felsége, hogy azon vitéz és hiv jobbágyai, a' kik a' Fejedelemnek, és a' Hazának védelmezése végett nagy számmal öszve gyűltenek, a' fel-fegyverkezésnek terhét tovább ne viselleyék; és azt parantsollya, hogy leg ottan öszollyanak el a' fegyverbe öltözött lakosok."

„Ezen történetre, és a' Haza hiveségének örök emlékezetben léendő hagyására nézve, egy különös medalliát, avagy emlékeztető pénzt fog Ő Felsége verettetni, és kegyelmesen meg engedni, hogy mind azok, a' kik a' jelen való környül állások közt önként fegyvert fogtanak, azt mint vitézségeknek, és uralkodó Fejedelmek eránt való hiveségeknek emlékeztető czimerét, holtok napjáig mellyeiken viselhessék."

„Végtére azt parantsollya ő Felsége, hogy a' falusi nép a' maga mezei munkájára, a' tanuló ifjúság iskoláiba, a' kéz mivesek szokott munkáikra legottan térjenek vissza, és szorgalmatosságok, engedelmességek 's jó erköltseik által épen úgy megkülömböztessék magokat, a' mint ditsiretes fel-fegyverkezések által, az egész világ előtt nagy ditsőséget szerzettek magoknak — Hogyha mindazáltal Ő Felségének emberiséggel tellyes feltételei, reménységén kívül, ellenkező környülállások által hijábavalókká tétetödnének: előre meg vagy on arról ő Felsége győzöttetve, hogy jobbágyainak próbált bátorságokra, és tántorithatatlan hiveségekre ennekutánna is mindenkor támaszkodhatik.
Költ Bétsben Aprilisnek 28-ik napján 1797-ikben. —

*Gróf Saurau Ferencz, az Alsó Austriai Fő Kormány-
széknek Előülője.*

A' közelebb mult hónap 30-kán, a' 34-dik szám alatt költ *Bétsi Udv. Diarium* mellé, illyen különös és kellemetes hiteles tudosítás ragasztott: hogy a' Gen. *Buonaparte* vezérlése alatt lévő minden sergek, a' véle tartatott egyezés ízerént, mind a' belső *Austria*, mind pedig a' *Littorale* az idegen armadiák terhétől majd meg fognak menekedni, a' *Salzburg* és a' Béts alatt letelepedett Cs. K. táborok pedig, azon tartományok felé fognak elé nyomulni, hogy ottan magokat minden még-történhető esetekre nézve, illendő rendbe állítsák. De a' millyen kellemetes ezen tudosítás, éppen ilyan szomorú azon jelentés is, hogy az alatt az idő alatt, míg a' békesség *praeliminaris articulussai* iránt való meg-egygyezésnek hire, a' *Rénus* mellyéki táborokhoz meg-vitethetett volna, ottan isakném egyenlő vitézséggel, mind a' két hadakozó felek között igen véres tsaták történtenek, mellyek miatt, mind a' két részről nem kevesen hullottanak-el, holott az ellenség *Düsseldorfnál* és *Neuwidnél* egy taborával elé nyomulván, egy más rendbélivel pedig *Strazburg* alatt a' *Rénuson* keresztül menvén, az által a' *Rénuson* innen lévő armadiánk jobb szárnya, hogy magát a' *Lánuson* keresztül húzza, arra kényszerítette, és a' bal kéz felől *Offenburgnál* lévő trupjainkat vissza nyomta, a' mellyek a' fegyver Tármaster Gr. *Latour* vezérlése alatt utyában lévő *Reserva Corpussal* egyesülni, és más nap egyesült erővel az ellenségre akartanak valahajtani; de a' békesség hírével meg-érkezett *Kurir* minden további ellenségeskedéseknek ottan is véget szakasztott.

Az ellenségnek más nap való meg támadására, Fegyver Tármaster Gr. *Latour* által készített *Planum* kivitele fogta volna azt meghatározni, hogy a' mi trupjaink ujjolag a' *Rénus* mellett holzan le telepedjeneké-még, vagy pedig hogy minnyájan mind vissza huzzák magokat? — *Károly Ő Kir. Hertzegsége* is a' *Rénus* mellyéki tá-

borokhaz ismét el-érkezett. — A' Béts alatt fekütt tábornak nagyobb része tegnap Olasz Ország felé vette a' maga útját.

Batáviai Respublika.

A' mint az Apr. 15-kén irt *Hágai* levelek hírellek, egy arra ki-rendeltetett Deputatio által, már a' *Hollandiai* Provincialis Administratio is értésére adattatta azt a' Nemzeti gyűlésnek, hogy a' Mártziusnak 11-kén ki-adottatott azon Decretum, melly szerént a' Constitutio el fogadásának, vagy annak meg-vettetésének, a' tartományok meg-egyezése szerént kelletnék meg-esni, az egyesség és meg-olozhatatlanság fundamentumos állatása ellen lenne, melly szerént annak, vagy a' fejenként való meg-eggyezésből, vagy pedig a' Generális Congregatiok majoritássokból kelletik meg-határoztatni, mellyet a' Convent a' meg-fontolás végett, azonnal egy Commissionak adott által.

A' *Jó Reménység foka* expeditiojára ki-küldett Contre Admirál *Lucas* meg-ítélésére, a' Nemzeti Gyűlés, a' melly tengeri hadi tanatsot ki-rendelt, az 9 Admirálokból áll. — *Brüsszelből* azt írják, hogy a' *Dyle* nevezetű Departementum, a' *Párisi* törvényt tévő Corpushaz, ezen hónap 13-kán, a' maga Repraesentánsaivá, ennekelötte vóit Báró *Godint*, *Bonaventurát*, és ez előtt vólt Mathematices Professor *Forryt* vállasztotta-ki. Ugyan a' fennebb meg-nevezett *Hágai* levél hírelleli azt is, hogy a' *Sambrei*, *Máási* és éjszáki Frantzia Armadiától, mint egy 12-14000 emberekből álló Frantzia sereg ment vólna kerezttül a' *Rénuson* *Düsseldorfnál* által ellenben, és hogy Gen. *Hoche* a' Directoriumtól olyan parantsolatot vett vólna, hogy a' Császárral való békesség meg-kötése közelítése végett, a' hadakozáshoz kezdjen hozzá. Ezen Generál azt a' kívánságát adta értésére a' *Koloniai* Magistratusnak, hogy a' közönséges Tollerantzia, ott is minden Religiokra nézve meg-tartattassék, és hogy a' Protestansok is ennekutánna olyan Jussal birjanak, a' milyennel a' Catholicusok élnek.

Frantzia Ország.

Az 500 személjeből álló tanátsnak Apr. 11-kén tartatott ülésiben, a' Directorium egy követtség által, azt adatta tudtára, hogy az azon tanátsnál lévő Nép Repraesentansara, *Sieyesre*, azon napnak reggelin, valamelly gyilkos réá rohanván, két pistollyokból lett lövés által, az egyik karját, és a' teste also részit meg sebessitette-vólna, ki is a' maga véghez vitt gonofzságáért el-fogattatván, a' törvénynek keménysége szerént fejihez sujtando büntetést, fogságba ülve várja ki-mondattatni, a' melly tudosittáson az 500 személjeből álló tanáts el-remülvén, közönségesen meg-szomorodott. — A' *Sieyes* teste also részin való lövésről azt hirlelik, hogy a' nem vólna veszedelmes, de a' Karján esett lövésnek, hogy valami rosz következése léfzen, attól annyival is inkább tartani lehet, mivel a' beléjje lövetett gollyobis, nem kerekded, hanem a' mint a' sebről láttzik, meg-vagdálva szegeletes vólt. — A' *Sieyes* gyilkossa egy *Poullé* nevezetű, és a' *Bar-Departementuma* béli P— vólt. — A' Directorium Apr. 10-kén azt határozta meg, hogy az *Amérikai* egyesült Statusok Ministeri által ki adattatott Passusok közül egyre se hajtsanak. — A' Frantzia néphez irt az a' Proclamatzio, mellyet XVIII-dik *Lajos* Mártz. 12 kén adott vala ki, kezébe kerülvén a' Directoriumnak, azt a' nyomtatás által közönségessé tétettette, a' végett, hogy abból mindenek által láthassák, hogy a' fr. Respublika által el fogadtatott Constitutiót, mitsoda fundamentumból kívánják fenekesdtől együtt felforgattatni, és hogy még a' Király részire dolgozo Agensek, az öfzve esküvést tökéletességre vinni meg nem szüntenek. — A' *Seine* Departementuma béli választo Személjek gyüllése, a' vének tanátsához ezen Detuputatusokat választotta-ki: Ennekelötte vólt Tengeri Minister *Fleuriert*, és az ennek elötte vólt Gróf *Murinaist*. — Az 500. személjeből álló tanátshoz választattok között, vagnak *Boissy d' Anglász*, és *Dufresne*.

Strafszburgból Apr. 21-kén. Ezen Hónapnak

20-kán, egy *Wiherseimi* ember azért fogattatott el, mivel nálla mintegy 50. leveleket találtak, mellyek az Emigransokhoz vóltanak irattatva, a mellyekből ezen el-fogattatott személjről úgy kezdtenek vélekedni, hogy Ő Spion vólna. — Az Apr. 10-dik napjan költ *Párisi* levelekből azt olvassuk, hogy az öfzve-esküttekre, Apr. 8-kán ki-mondott Itélet tételben, a többek között a vól-na, hogy *Brotier*, *Dunán*, nem külömben az ez előtt vólt *Báro Poly* és *Lavilleurnoys*, a törvé-nyek tartások szerént, azon réájok bizonyassitta-tott vétkeikért, hogy a XVIII dik *Lajos Agensei* vóltanak, a halállal való büntetést meg-érdem-lették vólna ugyan; de mind azért, hogy a ma-gok vétkeiket önként még vallották, mind pedig az ő büntetéseiket könnyebbítő, más egyéb kör-nyül állásokra való nézve, az ő halállal való büntetések, fogságra való büntetéssé változtat-tak-által. — A szerentsétlenek azt hitték vala már, hogy a fejekre mondatott biroi Stélet Itétel által, már az ő életek veszedelemben nem vólna; de a Directorium még azon a nap őllyan végezést tett irántok, hogy mind ellenek, mind pedig egy *Sourdat* nevezetü ellen, a ki hasonloképpen a Respublika belső és külső bátorsága ellen, az öfzve esküvésben részesegett vala, törvényes meg-vis-gáltatás rendeltessék, mellyre való nézve ujjolag a *Tempeli* fogságba tétettvén, a halálos vétke-ket visgaló törvény széknek adattassanak által. — Az egész *Paris* várossa örvendett vala, ezen öfzve esküttekre, az Apr. 8-ka reggelin ki mondatott Sententzia felett, és minden Polgárok szerentsét kívánván nékiek, az emberiség neve alatt kíván-ták vala őket megölelni; de a Directorium dél után hozott meg-határozása ki-szegeztetvén, az midenekben nagy kedvetlenséget és gyűlötséget okozott, a honnan a Justitz Ministert, vért szom-jahozo embernek nevezték. — A több bé-vádol-tatott személjek a hadi tanáts által szabadon bo-tsáttattanak.

A *Velentzei* Respublika *Párisban* lévő kö-vetje, a Directorium előtt az iránt panaszolt,

hogy a' *Velentzei* földön lévő Frantziák, a' Respublika fel-zendült lakossait, a' mellyek azon Respublika ellen pártot ütni kívántanak vala, az ő feltett tzeljokban, tellyességgel nem akarták őket meg-akadályoztatni.

Párisnak St. Antoine nevezetű külső várossában, ismét zsidongani kezdettének a' lakosok, mellynek okául, a' mint iránta a' Politzáj-minister tudosittatott, *Drouetet* és *Santerret* tartják lenni. A' Frantzia Respublika követje *Barthelemy*, újra parantsolatot vett az iránt, hogy a' *Hélvetziai* Kántonnak azt adja értésére, hogy az, midön az ő országok minden felöll bé-zárattatva vólt, az Emigransok nállok való meg-szenvedésének ezt az okát adta vala; annakokáért midön az ut már most nyitva vagyon, a' Frantzia Respublika azt kívánja, hogy onnan haladék nélkül minden Emigránsokat ki-küldjen, és ne váraкоzzék arra, hogy a' fennebb említetthez, ujra hasonló akadálj adja elé magát. — A' Frantzia Respublika ezen jelentése, a' Basiléaiakat éppen nem illeti, mivel-hogy az ök Kántonjokban mulatozo Emigránsak nintenek, az óllyanokat pedig, a' kik az országon keresztül akarnak menni, hogy az utjokba lévő fogadokba, rövid időre bé ne térhessenek azt véghez nem viheti. — A' több Kántonokban, is, még a' közelebb mult esztendőben, óllyan rendelések tétettettek hogy a' Frantzia Respublikának, a' fennebb említetthez hasonló panasz ellenek ne lehessen. — A' *Chasseurs* nevezet alatt lévő hires tolvajok ellen, a' kik fel-fegyverkezve menvén-bé a' házokba, sok erőszakokat vittének véghez, az 500. személjeből álló tanáts azt végzette, hogy ha ök semmi gyilkosságot nem vitte nek volna is véghez, még is halállal büntettessenek meg. A' *Lissabonba* lako Anglusok lovai, a' *Portugaliai* tábor számára *requisitioba* mind el-vétettettek. A' *Párisi* Deputatusak közül sokan, a' Jákobinusok-hoz tsatolták magokat, a' kik a' külső városokban lévő Kortsomákban tartják a' magok gyűléseket, a' hol a' mint mondják, vólt Generál *Rossignol*, *Drouet*, *Robert Lindet*, *Felix Lepelletier*, és *Fre-*

ror praesideálnak. — A' Frantziák Olasz Országban lévő mostani táborát 100,000 emberekből írják állani a' *Párisi* levelek, a' melly 8. Divisióvan fel osztattatva. — Ezen Divisiókat pedig *Angereau*, *Serrurier*, *Masséna*, *Bernadotte*, *Joubert*, *Rey*, és *Kilmaine* Generálok Kommandirozzák.

Az Apr. 10-kén, költ *Párisi* levelekből azt olvassuk, hogy a' *Bounaparte* vezérlése alatt történt minden tsatáknak le-írásokkal, a' tsata piatzoknak le-rajtolását is ki akarják adni *Párisban*. A' Pápa ö Szentségével kötött békesség, az 500 személjeből álló tanátsnak egy titkos Commissiójában, Apr. 9-kén olvastatott-fel, a' melly még eddig nem ratificaltatott, és egy Commissionak a' meg vizsgálás, és a' rolla való vélekedés adás végett fog által adattatni. — *Drouet*, *Roszignól*, és más Jákobinusok, a' mint hirlelik, annak a' Planumnak végbe való vitelin törték a' fejeket, hogy a' Directoriumat mi módon törölhessék el, és hogy annak helyiben, a' közönséges bátorságra való nézve, egy Commissiot, a' törvényt tévő test helyett pedig egy Conventet állítsanak-fel. — Az öszve esküdtek azon iparkodtanak, hogy a' népet leg elébb is a' külső városban zendítsék-fel, de még eddig mind tsendesség lévén, tzéljokat el nem érhettek.

Hadi Történetek.

A' Gen. *Kray* vezérlése alatt lévő Cs. K. vitézek keményen ellent állottanak vala a' Frantziáknak, midön ők Apr. 18-kán *Bonnál* és *Neuwidnél* a' *Rénuson* kereftül nyomultanak, és ámbár a' Frantziák közül sokakat le-apritottanak légyen is vitézeink, de a' Frantziák igen nagy erővel lévén, jobbnak tartották vitézeink magokat előllek visszahuzni, hogy sem nékiek vakmeröül ellent állani. Apr. 19-kén úgy szándékoztanak a' Frant., hogy a' *Weyerbuschi* fekvő helyekből elébb nyomuljanak, a' kiknek számokat 35000-re vetik. — A' F. M. L. Báro *Werneck* fő kvártélja Apr. 20 kán *Wetzlárba* vólt. — A' *Lánus* vize mellett lévő Cs. K. tábor

meg-erössítésére való nézve, Gen. *Simbschoer* olyan rendelést vett, hogy a' *Rüsselsheimnál* lévő *Corpussával* együtt arra felé nyomuljon. — A' *Máintzban* lévő *Kinszki* bataillonjának is meg-parantsoltatott, hogy mihelyt a' *Sclavoniai* 9-dik bataillon oda meg-érkezik, ő is azonnal a' *Lánus* mellé marsirozzék. A' leg ujjabb tudósítások úgy hirtelik, hogy a' *Frantziák* a' *Lánus* mellett nem hogy *Limburgnál* elébb nyomultanak volna, sőt onnan is Gen. *Werneck*, Apr. 19-kén ki-vervén őket 200 embereit el-fogta, és 2. ágyujokat el-vette. — Az Apr. 18-kán tartott ütközetben, a' *Frantziák* nak 7 lovas Regimentjek rohanván a' *Barko* huszárjaira, mig ezek magokat közüllök ki-vághatták, sokat kellett szenvedniek. — Apr. 20-kán, *Königsteinban* vóltanak *Frantziák*. — *Kéhlnél* és *Bischofsheimnál* 12000 *Frantziák* jöttenek keresztül a' *Rénuson*. — Az *Ulma* körül lévő Cs. K. katonák olyan parantsolatot vettek, hogy mentől hamarább *Salzburg* felé *Tirolisba* mennyenek, a' hová Gen. *Hotzé* is *Ulmából* már el-indult, ki is 19-dikben *Salzburgba* meg-érkezvén, F. M. L. Gróf *Sporkat*, G. F. *Schwarzenberget*, és G. M. *Lindenaut* ott találta. — *Tirolisból* a' *Frantziák* ki-verettvén, a' Gen. *Laudon* hivatal béli tudósítása szerént, a' Cs. K. Truppok Apr. 12-kén szállottanak vala bé *Trientbe*, *Roveredoba*, *Torboléba*, és *Rivába*. — A' *Frantziák* *Rivoli* felé huzták vissza magokat, mellynek alkalmatosságával 12 ágyujokat, egy néhány magazinumjokat vesztették el, 400 emberei pedig fogságunkba estenek. Generál *Delmást*, három *Frantzia* tisztekkel együtt, a' lovakról lötték-le a' *Tirolisi* Stutzosok.

Az Apr. 19-kén költ *Vetzlári* levelek szerént, a' *Sieg* mellyékin 18-dikban keményen ágyuztának; az utozok pedig azt beszélték, hogy *Uckerád* és *Weyerbusch* között, és még más helyeken is, a' *Sieg* vize mellett, a' forporztak között, egy néhány napoktól fogva sok rendbéli öszve tsapások estenek volna. — A' *Frantziák* se-bessen *Limburg* felé nyomulván, *Limburgat* meg-

szállották, a' Gen. *Simchoe* vezérlése alatt való Cs. K. Reserva Corpus pedig, a' *Limburg* körül lévő tetöket foglalta el. — F. M. L. *Werneck* úgy határozta vala meg magában, hogy a' Frantziákra *Altenkirchen* környékén réájok üssen, de a' Gen. *Kray* maga vissza vonása miatt, azon tzeljától el állania, és nékie is *Rhééig* kellett magát vissza vonni. A' *Werneck* fő kvártélja Apr. 19-kén *Herborn* mellett *Rothban* vólt, 20-dikban pedig *Wetzlarba* tétetett által, hogy a' *Lanus* vizén való keresztül menetelt oltalmazhassa, és hogy a' Gen. *Kray* Reserva Corpussával magát egyesithesse.

Német Ország.

Frankfurtból Apr. 19-kén. A. F. M. L. Báro *Werneck* fő Kvártéljából *Hachenburgból*, ma ment itt keresztül egy Kurir *Manheimba*. — A' Frantziák Apr. 18-kán reggel *Neuwidnál* meg lehetősen nagy erővel akarván keresztül jöni a' *Rénuson*, és Gen. *Kray* kegyetlenül ágyuztatván réájok, az által közüllök sokakat el-ejtett, de az ellenség a' maga embereinek hullásával sem gondolván, mind elébb elébb akart nyomulni, és végtére az egy néhány órákig tartó ütközet után, Gen. *Kray* tántsosobbnak látta lenni magát vissza vonni, mint sem a' nagy számu ellenség előtt magát a' veszedelemnek ki-tenni. — Az Apr. 17-kén költ *Ulmai* levelek azt hirlelik, hogy Cs. K. Generál *Hotzé* azon nap dél előtt *Ulmából* el-menvén, azok a' Cs. K. Truppok is, a' mellyek *Ulma* körül fekütnenek, a' magok, Magazinumjokkol együtt *Aus-triába Linzbe* tétettettek által.

Magyar Ország.

A' közelebb mult Hónapnak 21-kén, az ellenség ellen való fegyver fogás végett, a' *Soproni* Magistratushoz és Polgársághoz, Gróf *Szétseny Ferentz* Ur ö Excellája, e' következő beszédet tartotta:

*Tekintetes, Nemzetes, Törvényt tudó, és különös
tiszteletre méltó Uraim!*

Igen szerentsésnek tartom magomat, hogy nékem mint ezen Királyi szabad város polgárjának, a' mi Királjunk hiv jobbágyának, és nevezetesen mint ezen T. Nms. Vármegyénk nagy érdemü Fő Ispánnya, Gr. *Esterházi Miklos* ö Hertzegsége által, a' közönséges jónak helyyre állítása végett ki neveztetett Deputatio Elöl-járójának, olyan férjfiakhoz vagy on alkalmatosságom szollani, a' kiknek a' dologba való bé-látások, Királjokhoz való hivségek hazájokhoz vonfzo engedelmességek, a' magok polgár társaikhoz való jó indulatok, feleségeikhez való szeretetek, gyermekeikhez való szorgalmatosságok által, a' haza óltalmára fegyverrel való kiállítással, éppen azt jelentették ki, a' mitől én most szollani kívántam. — Minnyájan igen jól tudjuk azt, hogy a' mi Királjunknak, és az alatta tsendesen élő népnek pusztító ellenségei a' *Franziák*, minémü elé való lépéseket tettenek, és ezen vakmerő had folytatásával, mennyi szomorú következésekre nyitottanak utat, de azt is igen jól tudjuk, hogy a' férjfiui bátor sziv, és egyet értes, a' szerentsétlenségeken is erőt vehet. — Egy Monarchiában, a' mellyben a' maga Fejedelméhez való szeretetből, hivségből, a' magok hazájoknak oltalmazásokra való nézve olyan sok derék *Austriai*, *Tseh*, és oly sok ezer *Tirolisi* vitézek fegyvert fogván, az ellenséggel szembe szállani el nem mulatták, hát Magyar Ország vesztegeljené? tellyességgel nem. Fel kelletik állani, és gyözedelmeskedni kelletik nékie. — Söt ha történetből úgy találna is esni, hogy az ellenség fel fegyverkezetlen találná ötöt, úgy is a' maga Királjáért, az ö Jussáért, és az ö vagyonjáért, ki nyilt mejjel kelletik néki az ellenséggel szemben szállani. —

Illyen moddal gyözedelmeskedtenek a' mi Öseink, illyen moddal vettek diadalmat közülünk némellyek, midön a' mi halhatatlan emlékezetü nagy anyánk, *Mária Thérésia*, a' hivséges

Magyarok fegyverre való kapásokat kívánta, ilyen formálag fogunk mi is győzedelmeskedni. — Rajta azért azon nagy vitézeknek tiszta és bátor szivü maradéki! Fogjatok fegyvert a' Királynak, és a' ti nyugodalmotoknak oltalmazások végett. — A' minden ellenségek előtt félelmes magyar fegyvert kössétek derekaitokra, és hogy ha a' Király a' győzedelmet általatok kívánja meg nyerni, várjátok egy szivel lélekkel az ő maga ki-jelentését, a' ki a' maga erejének keménységéhez, annyival is inkább bizakodik, mivel tudja azt, hogy a' hiveséges *Soproniak*, készek érette az ő életeket fel-áldozni. Nékem pedig örökké tarto betsülletemre fog szolgálni az, hogy ha én a' Tek. Nms. Magistratussal, és ezen Kir. szabad város betsülletes polgárjaival együtt, nem tsak az én világi javaimat, hanem a' Királyhoz és a' hazához való hiveségtől ösztönöztetvén életemet is fel-áldozom. Az Isten és a' jó körülállások áldást és szerentsét fognak nekünk szerezni.

Erre a' Város Polgármestere, *Fodor János* Úr illyen feletetett tett:

Kegyelmes Uram!

Belső háládatosságbeli érzékenységgel fogunk mi azon alkalmatossággal élni, a' mellyre Excellentiad mutat nekünk utat. Rég az ideje, hogy az ide való polgárság az eddig valóknál ditsőségesebb tselekedeteinek vegbe való vitelek alkalmatosságára ásétozik, és rég az ideje, hogy mind arra várakozik, hogy a' maga Királya és hazája jussainak meg-óltalmazása végett fegyvert kötni meg-szóllittassek. Midön azért már most illyen meg-szóllitással tiszteltetett meg, egy se találta-tik közüllök olyan, a' ki a' maga Királyának életéért, Hazájának es polgár társa javának meg-óltalmazásáért, nem tsak a' maga nyugodalmát de még életét is fel-áldozni magát vonogatná. — Még ma fel fognak azon nemes hiveknek neveik irattatni, a' kik ezen Tek. Nms. Vármegye köze-

lebből leendő gyűlésében a' fegyver fogás végett magokat ki-jelentők neveikkel együtt a' mi Kegyelmes Királyunknak a' végett terjesztetnek eleibe, hogy abból meg láthassa, hogy melly sok szivek szeretik, és hogy melly sok karok készek az Ő Felsége oltalmazására. Az Excellentiád együtt való munkalodása, és hazafiui bizonyossá való tétele pedig, a' mellyel a' hiveséges jobbagyok kötelességeket elejekbe terjeszti, a' mi indulatainkat még sokkal keményebbekké tészik. Mi Excellentiádnak, mint a' közönséges jónak helyre állítása végett ki-rendelt Deputazio fejének, kötelességünk szerént engedelmeskedünk; *Eszterházi Miklos* Ő Hertzegségét pedig, mint a' Nemességnek és a' polgárságnak egy nagy szivű Vezérét, örömet, és nem kisebb indulattal követjük, mint a' millyennel, ezen Királyi Szabad város tiszta szivű lakossai, az ezen Vármegye különös tiszteletre méltó Nemesseivel együtt kezét tsapván, a' mi Hazánknak, és kegyelmes Királyunknak méltóságához mérséklett békességét, magunk meg szerezni készek vagyunk, vagy ha azt nem mi magunk, hanem a' mi fijainknak fiai szerezhetnék is meg, a' mi általunk egészen el nem nyerhetett borostyán kofzorút ők nyervén el, azt a' mi sir halmainkra tészik. — Éljen a' Király! És a' mi hazánk maradjon meg sérthetetlen boldog állapotban.

Tirolis.

Generál B. *Laudon*, a' *Botzeni* Fő kvartéljából, Apr. 9-kén, a' *Tirolisi* akhoz ezen ide alább megirt Proclamatziot adta ki:

Kedves és örön álló Tirolisaim!

Az Isten a' ti igyekezeteket meg-áldotta, minthogy a' ti országotokat az ellenségtől meg-szabadítottátok, a' mellyre titeket a' ti sziveiteknek egyik a' másikkal való egygyefittése, és az egyeségre való engedelmesség segített. — Azon két napok alatt, a' mikor ti egyet értőleg engedelme-

sek és álhatatosok vóltatok, egy őllyan ellenséget futamtattatok-meg, a' ki felöll úgy lehetett gondolkozni, hogy ő, a' tölletek igasságtalanul el-vett Birtokaitokból soha ki-menni nem akar.— Meg-bizonyítottatók azt a' világ előtt, hogy most is a' ti eleiteknek virtussaikkal birtok, és az Isten is tapasztoltatta már azt ti vetesek, hogy, ő veletek vagyon, tsak hogy ti is tölle el ne távozzatok. Adjatok azért hálákat a' mennyei felségnek, hogy ő titeket meg-oltalmazott, a' ti kegyes és tífza könyörgésteikben áldjátok azért az Urat, de a' ti tselekedetifek által is adjatok hálát őllyan formálog, hogy egyik a' másik között továbbá is egyesek, a' törvényeknek, és a' ti Elölljáróitoknak engedelmesek, a' ti orzágtók Fejedelméhez hűségesek, és ekkeppen az Istennek meg-hodoltattok légyetek; — Azon virtusnak gyakorlásában, a' melly a' ti őseiteknek hirekben, és vitézségekben fundáltatik, a' melly által titeket meg-tartani, és a' ti gyermekeiteket, a' ti szorgalmatosságtok gyümölsével való élésben, bátor-ságossá akartátok tenni, továbbá is meg ne szünjetek. — Mennyetek haza, és beszéljétek-meg a' ti feleségteknek és gyermekeiteknek, beszéljétek-meg az othon maradott erőteleneknek és öregeknek, hogy ti az Isten segedelme által, őket egy őllyan ellenségtől szabadítottátok-meg, a' ki mind veletek, mind pedig velek igasságtalanul bánni, titeket és őket el-pusztítani szándékozott vala.— Mennyetek haza, és miveljétek a' ti mezeiteket, és azok önként bövséggel fognak néktek teremni, mivelhogy a' ti virtustok kergették-el azokról az Istentelenséget, és a' gonofzságot. — De valamiképpen, annak a' virtusnak gyakorlásában, a' melly néktek az Isten áldását meg-szerzi, restesek ne légyetek, és a' ti orzágtók Fejedelméhez, továbbá is hűséggel viseltessetek, és Istentfélők légyetek. A' ti leg-ujjabb tselekedeteiteknek ditső hírét, a' ti testvereiteken való erőszak tétellel, vagy a' ti Elölljáróitokhoz való engedetlenséggel ne motskoljátok-bé. Ne felejtkezzetek-el

arról, hogy az egyenetlenség mindeneket el-ront, és hogy az engedetlenség mind az igazságot, mind pedig a' jó rendet semmivé téfzi, a' melly nélkül tellyességgel meg nem álhattak. De azt se hidjétek, hogy még a' veszedelem titeket ne találhasson; mert ámbár az ellenséget el kergettétek, de ha réájja nem vigyáztok, ismét vissza jöhet ő réátok, és hogyha az egymással való egyességben meg nem maradtok, minden féle inségekkel ujjolag el borithat titeket. Hogy pedig ti ezen veszedelmek ellen meg-oltalmaztathassatok, azt kívánom tölletek, hogy minden Megye a' maga népességének aránnyuságához képest, egy, kettő, Vagy három Stutzos Compagniát is állittsan-fel, a' mélly az alatt, mig az othan maradott nép, a' maga mezejét miveli, az az ellenség felöll, a' há-tár szélén örizetre áljon ki. — Minthogy pedig a' Megyék közül egyik sem tudja, hogy a' veszedelem hól légyen nagyobb mértékében, azért magatokat a' néktek ki-adando parantsolathoz tart-sátok. Hogy pedig én azt meg-tudhassam, hogy a' vidékek oltalmazásokra, mellyiknek mennyi segedelemre vagyon szüksége, azt kívánom általatok értésemre adattatni, hogy mindenik, Megye hány Kompagniát állitatt-fel. A' több nép pedig, a' mint néktek meg-mondottam, othon maradván, a' maga mezejét fogja mivelni. Hogy pedig ti semmi történetben készületlenül ne találtassatok, minden Közönség egy vezért válasszon magának, ezen vezér pedig a' Közönség beli népet 25 fejek-ből álló sergetskékre ossza, mellyek közül mindeniknek egy egy Káplárja légyen. Hogyha pedig a' Közönségek közül némellyek, 100. fejeknél kevesebből úllanának, abban a' tórsénetben, azok a' hozzájok leg közelebb való Közönséghez ragasztassanak. — Mihelyt a' vezérek ki választattanak és a' nép fel-össztattatott, a' törvényt tévő birák, azon ki-választatott vezéreknék neveiket zonnal közöljék én velem, a' kik hogy alattok mennyi nép van, azt írásban, aják-bé nékem, hogy tudhassam én azt, hogy hol vagyon a' nép

bövséggel, és hová kelletik még segedelem. Fegyvert gojobist, és puska port ki ki maga szerezzen magának, mivel én néktek semmi munitziót nem adhatok, hogy pedig a' ti Munitziókkal miképpen bánjatok, és hogy azokat haszonalanul el ne vesztegessétek, az iránt benneteket oktathatok. — Kövessétek az én tanátsomat, és az a' ti hasznatokra fog szolgálni. — A' tartományok nem adhatnak ugyan minnyájatoknak fegyvert, de azt már magatok is láttátok, hogy arra nintsen is szükség, mivelhogy a' ti erőtök az egyességből, tiszta szivüségből, és engedelmességből áll. Fogadjátok-el végezetre töllem azt az iránt való szives köszönöttemet, hogy ti én hozzám mind eddig engedelmességgel viseltettetek; ne szünjétek meg engemet az Istenért, a' Fejedelemért és a' magatok jóváért szeretni, és nékem továbbra is engedelmeskedni, a' ki a' végett mindent elkövetek, hogy mind néktek, mind pedig az egész világnak megmutassam, hogy az Istent, a' Fejedelmet, és benneteket is melly igen szeresselek. Költ *Botzenben* Apr. 9-kénn, 1797-ben.